

विश्वविद्यालय अनुदान आयोग

नेट-ब्यूरो

बोड नं. : 33

विषय: दोगरी

पाठ्यक्रम

इकाई-1

- भाषा दी परिवाधा, महत्व ते उमदा रूप-भूम्बाल्य। भाषा दे ब्रह्म-ब्रह्म रूप-वाक, वोल्पी, भाषा, राष्ट्रभाषा, समक्ष भाषा आदि।
- भाषा विज्ञान दा महत्व, शास्त्रां, होन्ने विधि / विज्ञाने कबै सर्वेश ते उमडे उपयोग। याचीन काल खांसा लंडी वीक्षणी गटी दे खीग नगर दा भाषा विज्ञान दा उनिहांग-खाम नोंग पर दोगरी दे भाषा विज्ञानक अध्ययन दे संदर्भ च।
- भाषाएं दा परिवारक वर्गीकरण—भारोपीय भाषा परिवार दे विभेद यंदर्स च। परिवारक वर्गीकरण च दोगरी दा थाहर — ब्रह्म-ब्रह्म मने दे परियेता च।
- दोगरी इति ते श्वनियाम विज्ञान। दोगरी दी श्वनि अवगम्या।
- दोगरी रा-विज्ञान ते याज्ञव-विज्ञान।
- दोगरी अर्थ विज्ञान
- कोशविज्ञान दी परिवाधा, कोश-निर्माण दी प्रक्रिया ते पद्धति।
 - ब्रह्म-ब्रह्म चाल्पी दे कोश ते उडा प्रयोग।

इकाई- ॥

- दोगरी च मंत्रा, मर्वनामः निंग, वचन ते कारक दे अशार उपर रूपावन।
- दोगरी विशेषानः निंग, वचन ते कारक दे अशार उपर रूपावन। दोगरी च विशेषान बनाने दे नियम।
- दोगरी क्रिया: वाच्य, काल, धर्त, निंग, वचन ते पुरुष दे अशार उपर रूपावन

- ਰੋਗਰੀ ਚ ਸਥਾਨਾਂ ਕਿਧਾ, ਸੰਘੂੜ ਕਿਧਾ, ਬੇਨਣਾਥੇਕ ਕਿਧਾ ਤੇ ਨਾਮਿਕ ਕਿਧਾ।
- ਰੋਗਰੀ ਚ ਅਵਧਾਰ: ਕਿਧਾਵਿਅਤ, ਸ਼ਰਧਾਵਿਅਤ, ਸਮੁੱਲਾਵਿਅਤ, ਚਿੰਨ੍ਮਾਵਿਅਤ।
- ਲਿਗਿ ਵਿਜਾਨ
 - ਹੋਗਰੀ ਲਿਗਿ ਦਾ ਸੰਸਾਰ ਨੇ ਵਿਕਾਸ
 - ਪਿਛਨੇ ਹੋਗਰੀ ਅਕਾਖੁਰ ਨੇ ਜਮੈਂ ਹੋਗਰੀ ਅਕਾਖੁਰ
 - ਫਰਨਾਗਰੀ ਲਿਗਿ ਚ ਹੋਗਰੀ ਲੋਖੁਰ
 - ਹੋਗਰੀ ਮਾਦਾ ਦੇ ਸੁਆਤਮ ਅਨੁਸਾਰ ਫਰਨਾਗਰੀ ਲਿਗਿ ਚ ਅਗਨਾਾਂ ਗੇਂਦ ਚੰਲ ਜੁੜੇ।

ਡਕਾਈ- [II]

- ਸਨ् 1980 ਨਾਗਰ ਦੀ ਹੋਗਰੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਸੰਸਾਰ ਨੇ ਵਿਕਾਸ।
- ਹੋਗਰੀ ਕਵਿਤਾ ਟੇ ਯਕਤੀ-ਧਰਮੀ-ਧਰਮਿਕ ਕਵਿਤਾ, ਲੋਕਕਾਵਲੀ ਕਵਿਤਾ, ਗੀਤ, ਲਾਲੀ ਕਵਿਤਾ, ਗੁਰੂ ਕਮੁਖੀ, ਗੌਰੀਤ, ਹੋਂਹ ਆਦਿ ਦਾ ਅਭਿਵਧਨ।
- ਫੇਂਡ ਨੈਂਕੇ ਵੇਂ ਕਾਵਿਧੇ ਦੀ ਕਾਵਿਤਾ ਦਾ ਵਿਅਖਿਆਨ—
ਕ. ਏਸ. ਸਥਾਨਕ, ਧਰਮ ਧਰਮੀ, ਗੁਝਾ ਸਚਿੰਦਵ, ਸੋਹਨ ਕਾਨ ਸਾਂਗਿਵਿਦਾ, ਕਾਗ ਸੰਚਾਲਾਨੀ, ਕੁਕਾ ਵਿਦੀਗੀ, ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪ੍ਰੰਸੀ, ਕਮਾਂ ਧਰਮੀ, ਅਖਿਨੀ ਸੰਗੀਆ, ਅਸਮੂਨਾਥ ਧਰਮੀ, ਜਾਨੇਕਾਰ, ਤਪਾਨਿਵਾਰੀ।
- ਸਨ् 1981 ਦੇ ਕਾਵਲ ਦੀ ਹੋਗਰੀ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਪ੍ਰਸੂਤੀ ਸੜਾਨੇ ਦਾ ਅਭਿਵਧਨ, ਸਗਰੀਵਾਈ, ਸੁਆਨਵਾਈ, ਪੁਗਾਨਵਾਈ, ਗਾਧੁੜਵਾਈ, ਹਾਸ਼ਾਵਾਈ, ਪ੍ਰਗਨਿਵਾਈ।
- ਹੋਗਰੀ ਮਹਾਕਾਚ ਦਾ ਸੰਸਾਰ ਨੇ ਵਿਕਾਸ।
- ਹੋਗਰੀ ਖੱਡ ਕਾਲੀ ਨੇ ਨਿਰੰਧ ਕਾਲੀ ਦਾ ਵਿਅਖਿਆਨ।
- ਹੋਗਰੀ ਗੁਰੂ ਦੀ ਵਿਕਾਸ ਯਾਤਰਾ ਸ਼ਾਸ਼ ਤੌਰ ਪੰਨੇ ਤੋਂ ਪਾਵਰੇ ਟੇ ਲੰਦੇਂ ਚ-ਗਮਨਾਥ ਧਾਰੀ, ਯੋਗਾਨ 'ਈਂਗ', ਚਿਤ੍ਰ ਸੰਚਾਲਾਨੀ, ਰਾਮਲਾਲ ਧਰਮੀ, ਪਿਤਰਾਮ 'ਈਂਗ', ਜਿਨੈਨ੍ਹ ਰਾਮਾਨੀ।

ਡਕਾਈ- [IV]

- ਸਨ् 1980 ਨਾਗਰ ਦੀ ਹੋਗਰੀ ਕਹਾਨੀ ਦੀ ਵਿਕਾਸ ਧਾਰਾ
- ਹੋਗਰੀ ਕਹਾਨੀ ਦੇ ਵਿਅਸਤ ਸੜਾਨ :
 - ਆਤਮਿਕਾਈ
 - ਗਧਾਵਿਦਾਈ
 - ਪ੍ਰਗਾਨੇਵਾਈ
 - ਆਧੁਨਿਕਲਾਕਾਈ
 - ਸਨੌਰਾਈ
- ਸਨ् 1981 ਦੇ ਕਾਵਲ ਦੀ ਹੋਗਰੀ ਕਹਾਨੀ ਦੀ ਵਿਕਾਸ ਧਾਰਾ
- ਹੋਗਰੀ-ਕਹਾਨੀ ਦੇ ਐਨੀਗਲ ਸੜਾਨ :
 - ਪ੍ਰਨੀਕਾਨਵਕ ਈਨੀ
 - ਤਾਵਰੀ ਈਨੀ
 - ਲਿਟ੍ਰੀ - ਧਰਮੀ ਈਨੀ
 - ਲਾਂਗਾਤਮਕ ਈਨੀ

- ਸਨੋਰੈਜ਼ਾਨਿਕ ਹੈਣੀ
- ਆਤਮਕਥਾਨਿਕ ਹੈਣੀ
- ਛੇਠ ਦਿਨੇ ਗੇਂਡ ਕਲਾਨੀਕਾਂ ਵੇਂਦ ਕਲਾਨੀ—ਸਾਫ਼ਿਲਵ ਦਾ ਅਧਿਅਨ :
 - ਕ੍ਰੀ.ਪੀ. ਸਾਈ, ਪਦਨ ਮਾਹੁਨ ਥਾਪਾ, ਨਾਨਕ ਖੜ੍ਹਿਆ, ਓਮ ਗੋਲਵਾਈ, ਬ੍ਰਾਹਮਿਕ ਥਾਪਾ, ਕੁਣਾ ਪ੍ਰੇਮ, ਪਿਨ ਮੈਹਤਾ, ਪਿਨਵੰਚ ਸੁਖੀਲ

ਡਕਾਈ- V

- ਸਨ् 1980 ਕਾਗਰ ਵੇਂਦ ਡੋਗਰੀ ਤਪਨਾਸ ਦੀ ਵਿਕਾਸ ਯਾਤਰਾ
- ਡੋਗਰੀ ਤਪਨਾਸ ਵੇਂਦ ਯਕਥੁ-ਧਰਕਥੁ ਸੁਲਾਨੇ ਦਾ ਅਭਿਯਨ
 - ਸਮਾਜਿਕ, ਗਾਜਨੈਨਿਕ, ਸੁਆਰਵਾਈ, ਪ੍ਰਗਤਿਵਾਈ।
- ਸਨ् 1981 ਕੇ ਕਾਵ ਵੇਂਦ ਡੋਗਰੀ ਤਪਨਾਸ ਵੇਂਦ ਵਿਕਾਸ ਯਾਤਰਾ
- ਛੇਠ ਦਿਨੇ ਗੇਂਡ ਡੋਗਰੀ ਤਪਨਾਸਕਾਂ ਵੇਂਦ ਤਪਨਾਸ ਦਾ ਵਿਅਖਿਆਨ ਅਭਿਯਨ-
 - ਕੇਂਟ ਗਲੀ, ਓ. ਪੀ. ਅਰਮਾ 'ਮਾਈ', ਨਾਗਗਿੱਠ ਦੇਵ ਜਸ਼ਾਲ, ਟੇਂਬ ਵੱਖ੍ਹ ਡੋਗਰਾ 'ਨੁਤਸ', ਇੰਡ੍ਰਸ਼ੀਨ ਕੇਗਰ,
 - ਓਮ ਗੋਲਵਾਈ

ਡਕਾਈ— VI

- ਡੋਗਰੀ ਗੜ੍ਹ ਦੀ ਵਿਕਾਸ ਯਾਤਰਾ
- ਸਨ् 1980 ਕਾਗਰ ਦੀ ਡੋਗਰੀ ਗੜ੍ਹ ਦੀ ਵਿਕਾਸ ਯਾਤਰਾ
- ਡੋਗਰੀ ਸਾਹਿਤਿਕ ਚ ਨਿਵੰਧ-ਲੰਘਨ : ਏਰੀਆਥਾ, ਮੇਡ ਨੇ ਡੋਗਰੀ ਚ ਨਿਵੰਧ ਲੰਘਨ ਦਾ ਇਨ੍ਹਿਆਨ
- ਰੱਖਾਨੈਵ ਦੀ ਪਾਇਆਥਾ ਨੇ ਡੋਗਰੀ ਰੱਖਾਨੈਵ ਦਾ ਅਭਿਯਨ
- ਜੀਵਨੀ ਦੀ ਪਾਇਆਥਾ ਨੇ ਡੋਗਰੀ ਜੀਵਨੀ ਸਾਹਿਤਿਕ ਦਾ ਅਭਿਯਨ
- ਸੰਸਾਰਣ ਦੀ ਪਾਇਆਥਾ ਨੇ ਡੋਗਰੀ ਸੰਸਾਰਣ ਸਾਹਿਤਿਕ ਦਾ ਅਭਿਯਨ
- ਆਤਮਕਥਾ ਦੀ ਪਾਇਆਥਾ ਨੇ ਡੋਗਰੀ ਆਤਮਕਥਾ ਸਾਹਿਤਿਕ ਦਾ ਅਭਿਯਨ
- ਛੇਠ ਦਿਨੇ ਗੇਂਡ ਗੜ੍ਹ ਲੋਕਾਂ ਵੇਂਦ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਅਭਿਯਨ
 - ਪਾਨਿ ਅਰਮਾ, ਕਿਚਨਾਥ ਖੜ੍ਹਿਆ, ਨਾਈ ਨਾਗਥਾਣ, ਨੰਕਾਸ਼ਵਰ ਦੇਵ ਅਰਮਾ, ਚਸ਼ਾ ਅਰਮਾ, ਨਾਗਗਿੱਠ ਦੇਵ ਜਸ਼ਾਲ, ਓਮ ਵਿਦਾਵੀ

ਡਕਾਈ- VII

- ਸਨ् 1980 ਕਾਗਰ ਵੇਂਦ ਡੋਗਰੀ ਰੱਗਮੰਚੀ ਨਾਟਕੇ ਨੇ ਨੇਹਿਯੋ ਨਾਟਕੇ ਦੀ ਵਿਕਾਸ ਯਾਤਰਾ।
- ਸਨ् 1981 ਕੇ ਕਾਵ ਆਹਿਨੇ ਡੋਗਰੀ ਰੱਗਮੰਚੀ ਨਾਟਕੇ ਨੇ ਨੇਹਿਯੋ ਨਾਟਕੇ ਦੀ ਵਿਕਾਸ ਯਾਤਰਾ।
- ਸਨ् 1980 ਕਾਗਰ ਵੇਂਦ ਡੋਗਰੀ ਏਕਾਂਕਿਵੇ ਦਾ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਇਨ੍ਹਿਆਸ।
- ਸਨ् 1981 ਕੇ ਕਾਵ ਵੇਂਦ ਡੋਗਰੀ ਏਕਾਂਕਿਵੇ ਦਾ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਇਨ੍ਹਿਆਸ।
- ਡੋਗਰੀ ਤੁਲਕ ਨਾਟਕ ਦਾ ਵਿਅਖਿਆਨ ਅਭਿਯਨ।

- शोगरी नाटक ते पातंजिले च प्रमुख लक्षान् :
 - यथार्थवादी, सृष्टार्थवादी, गच्छार्थवादी, प्रगतिवादी
- हेठ दिने गेवे नाटककांडे नाट्यालये दा विशेष अध्ययन
विश्वनाथ खजुराहिया, डीनु भाई पंत, गमननाथ शास्त्री, घटनमोहन शर्मा, नरसिंहदेव जम्बाल, जितेन्द्र शर्मा, मोहन सिंह, ओम गोस्वामी।

डकाई- VII

साहित्य-आलोचना ते शोगरी साहित्य

- साहित्य-आलोचना दे दुः भारती यंप्रदाये दा अध्ययन
 - रम
 - अनंकार
 - गिनि
 - वक्तोक्ति
 - इतनि
 - औचित्य
- शारती आलोचना दे मिळाले दा शोगरी साहित्य-आलोचना च प्रयोग :
 - कविता- साहित्य दे मंदर्भ च।
 - कथा- साहित्य दे मंदर्भ च।
 - नाटक – साहित्य दे मंदर्भ च।
- साहित्य-आलोचना दे यच्छर्मी आलोचना- मिळाले दा अध्ययन :
 - यथार्थवाद मिळाले
 - आदर्शवाद मिळाले
 - आशुलिकलावाद मिळाले
 - उत्तराधुनिश्चलावाद मिळाले
 - अभिव्यञ्जनावाद मिळाले
- शोगरी साहित्य आलोचना च उपर दिने दे यच्छर्मी आलोचना-मिळाले दा प्रयोग
 - कविता – साहित्य दे मंदर्भ च।
 - कथा - साहित्य दे मंदर्भ च।
 - नाटक – साहित्य दे मंदर्भ च।
- हेठ दिने दे आलोचनां दे आलोचना – काष्ठे दा अध्ययन :
- तीकास्यर देव शर्मा, लक्ष्मी नागायण, नमनाथ शास्त्री, शिवलाल, चमा शर्मा, वीणा गुप्ता, ओम गोस्वामी

डकाई- IX

लोक-साहित्य ते लोक-कला

लोक-साहित्य ते लोक-कला दी परिभाषा, लोक साहित्य ते लोक-कला दियां प्रमुख विशेषतां।

ਲੋਕ ਸਾਹਿਤ्य ਦੇ ਮੰਦ੍ਰ:

ਲੋਕ—ਗੀਤ, ਲੋਕ—ਕਲਾਂ, ਲੋਕ—ਗਾਥਾ, ਸੁਫ਼ਾਰੋਂ, ਖੁਆਜ਼ ਨੇ ਬਜ਼ਾਰਾਂ।

ਲੋਕ—ਗਾਹਿਤ ਨੇ ਸ਼ਿਖ—ਸਾਹਿਤ ਨ ਕਰ੍ਹ—ਮੰਦ, ਲੋਕ—ਕਲਾ ਨੇ ਆਧੁਨਿਕ ਕਲਾ ਨ ਅਨੁਗ।

ਲੋਕਗੀਤ

ਲੋਕਗੀਤ ਦੀ ਪਾਣਿਆਥਾ, ਪ੍ਰਸੁਖ ਵਿਭੇਦਨਾਂ ਨੇ ਲੋਕਗੀਤ ਦੇ ਮੰਦ :

ਡੀਗਾਈ ਲੋਕਗੀਤ ਦੇ ਵਿਭੇਦ ਸੰਕਰੰ ਚ।

ਲੋਕ—ਕਲਾਂ

ਲੋਕਗਾਥਾ ਦੀ ਪਾਣਿਆਥਾ, ਪ੍ਰਸੁਖ ਵਿਭੇਦਨਾਂ ਨੇ ਲੋਕਕਲਾਂ ਦੇ ਮੰਦ ਡੀਗਾਈ ਲੋਕਕਲਾਂ ਦੇ ਵਿਭੇਦ ਸੰਕਰੰ ਚ।

ਲੋਕ—ਗਾਥਾ'

ਲੋਕਗਾਥਾ ਦੀ ਪਾਣਿਆਥਾ, ਪ੍ਰਸੁਖ ਵਿਭੇਦਨਾਂ ਨੇ ਲੋਕਗਾਥਾ ਦੇ ਮੰਦ ਡੀਗਾਈ ਲੋਕਗਾਥਾ ਦੇ ਵਿਭੇਦ ਸੰਕਰੰ ਚ।

ਲੋਕ—ਕਲਾਂ

ਲੋਕਤਾਤੇ ਨੇ ਦੂਰਗਾਰ ਦੇ ਲੋਕਤਾਤੇ, ਲੋਕ ਚਿਪੜਕਲਾ ਨੇ ਦੂਰਗਾਰ ਦੀ ਲੋਕ ਚਿਪੜਕਲਾ, ਲੋਕ ਸੂਰਿਕਲਾ ਨੇ ਦੂਰਗਾਰ ਦੀ ਲੋਕ ਸੂਰਿਕਲਾ, ਲੋਕ ਸੰਗੀਤ ਕਲਾ ਨੇ ਦੂਰਗਾਰ ਦੀ ਲੋਕ ਸੰਗੀਤ ਕਲਾ।

ਯੂਨਿਟ(Unit)- X

- ਅਨੁਵਾਦ ਦੀ ਪਾਣਿਆਥਾ, ਸ਼ਹਨਾ, ਮੰਤ ਨੇ ਈਲੀ
- ਡੀਗਾਈ ਚ ਅਨੁਦਿਤ ਸਾਹਿਤਕ ਕੁਤਿੰਧੇ ਦਾ ਅਭਿਧਨ
 - ਅਨੁਦਿਤ ਕਾਲ੍ਯ ਕੁਤਿੰਧੇ ਦਾ ਅਭਿਧਨ
 - ਅਨੁਦਿਤ ਕਥਾ ਕੁਤਿੰਧੇ ਦਾ ਅਭਿਧਨ
 - ਅਨੁਦਿਤ ਨਾਟਕ ਦਾ ਅਭਿਧਨ
 - ਅਨੁਦਿਤ ਯਾਤ੍ਰ ਕੁਤਿੰਧੇ ਦਾ ਅਭਿਧਨ
- ਵੀਮਾਦੁਗਧਨ ਗਿਆ ਤੇ ਡੀਗਾਈ ਅਨੁਵਾਦ : ਵਿਭੇਦ ਅਭਿਧਨ
- ਸਾਹਿਤਕ ਕੁਤਿੰਧੇ ਤੇ ਅਨੁਵਾਦ ਸਾਹਿਤੀ ਸਮਾਝਾਂ
 - ਕਾਥ੍ਰ ਅਨੁਵਾਦ ਸਾਹਿਤੀ ਸਮਾਝਾਂ
 - ਕਥਾ ਅਨੁਵਾਦ ਸਾਹਿਤੀ ਸਮਾਝਾਂ
 - ਨਾਟਕ ਅਨੁਵਾਦ ਸਾਹਿਤੀ ਸਮਾਝਾਂ
- ਦੱਸਨੀ ਅਨੁਵਾਦ ਸਾਹਿਤੀ ਸਮਾਝਾਂ
- ਧਰਕਾਗਿਆ ਜ ਅਨੁਵਾਦ ਦੀ ਸ਼ਹਨਾ।
- ਛੇਠ ਤਿੰਨੇ ਗੇਂਡ ਅਨੁਵਾਦਕਾਂ ਦੇ ਅਨੁਵਾਦ ਦਾ ਵਿਭੇਦ ਅਭਿਧਨ
 - ਯਾਮ ਲਾਲ ਪਰਮਾ, ਗਾਮਨਾਥ ਪਾਂਤੀ, ਵਿਘਨਾਥ ਸ਼੍ਰੁਤਿਆ, ਪਦਾ ਗੜਦੇਵ, ਨਮਾ ਪਸਾਂ, ਵੀਣਾ ਗੁਪਾ,
 - ਜਿਤੰਤ ਪਰਮਾ, ਗੋਬੰਸਕਾਸੀ